

ČESKÉ PRAVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH

ŘÍDÍ PROF. Dr. EM. SVOBODA S KRUHEM REDAKČNÍM.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE-II ŽITNÁ UL. Č. 4b. — PŘEDPLATNÉ ROČNĚ 40 Kč I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU. — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO Kč 4

ROČNÍK XVI.

V PRAZE, V LEDNU 1934.

ČÍSLO 1.

Bilance roku 1933.

V loňské novoroční úvaze jsem projevil naději, že snad vrchol krise je již překonán, a že rok 1933 přinese i našemu stavu zlepšení a též — aspoň částečně — splnění našich oprávněných tužeb, zejména nový, duchu a potřebám doby odpovídající notářský řád.

V tomto očekávání nás však uplynulý rok šeredně zklamal. Všeobecná hospodářská krise se ještě přirostila, rozlézajíc se jako nákaza i do oblastí nepostižených dosud buď vůbec nebo ne tak těžce. a zachvacujíc další a další obory podnikání. Vláda i ostatní povolání činitelé snažili se a snaží podle sil svých odpomoci, úspěchů však zatím nevidíme — dokonce mnohde mají tyto dobře míněné zásahy účinky jiné, než jaké byly zamýšleny. Tak na př. zákon č. 74/1933 o odkladu výkonu exekuční dražby proti zemědělcům způsobil velmi citelné omezení zápůjček i úvěrů, dosud na zemědělské realitě poskytovaných. Ustanovení o regulaci úrokové míry (zák. č. 44, vl. nař. č. 52 a vyhlášky č. 59, 70 a 85, ve směr ex 1933) úvěrové poměry rovněž nezlepšilo — naopak, spořitelny, záložny a vůbec ústavy lidového peněžnictví namnoze zastavily povolování všech zápůjček a úvěrů vůbec, což ovšem nezůstalo bez odezvy i v soukromém stavebním ruchu; s úvěrem bankovním, jenž i po regulaci činí zpravidla nejméně 10%, obyčejný stavebník pracovati nemůže. Krátkodobé opět provisorium v otázce bytové (zák. č. 54/1933) nepřispívá taktéž ke stabilisaci poměrů, a při dnešním nadbytku bytů vyjímá se již dosti podivně. Přímé placení poplatků dle zák. č. 65/1933 a vl. nař. č. 66/1933 s případným zvýšením a úroky z prodlení při nevčasném nebo nedostatečném zaplacení poplatku odradují mnohé zájemce od provedení zamýšlených právních jednání. Nařízení o úpravě pachtovného č. 164/1933 postihlo citelně i vlastníky zemědělské půdy. A tak bychom mohli v tomto jen namátkou uvedeném výpočtu pokračovati.

Jde sice vesměs o ustanovení přechodná, ale přes to nezdá se nám toto léčení krise vždy právě šťastným. Vzpomenuté zákony a vládní nařízení zavedeny s okamžitou platností a někde dokonce se zpětnou účinností.

A přece jedná se o autoritativní zásah do smluvní volnosti a nabytých práv, o regulování poměrů již pevně stanovených, ať zákonem, soudcovským výrokem či smlouvou. My, kteří pracujeme většinou s obchodníky, živnostníky, majiteli realit a vůbec soukromými hospo-

dáři a podnikateli, vidíme nejlépe, jak tyto reformy na naši klientelu působí: šíří se jen všeobecná nejistota a nedůvěra, nemožnost kalkulace a nechuf k jakémukoliv podnikání.

Co je za těchto předpokladů platná naše proslulá kau- telární jurisprudenc, když smluvní úpravu, na obou stranách dobře uváženou a pečlivě vykalkulovanou a dle toho i zpoplatněnou, autoritativní zásah úplně změní?

Tato nechuf k podnikání obráží se velmi neblaze i v naší agendě, jejíž pokles v tomto roce přímo zaráží: počet jednacích čísel se proti létům minulým značně snížil, zvláště však klesl počet vlastních listin a vůbec rozsah agendy smluvní, kteráž jako nejvýnosnější jest samozřejmě pro nás nejdůležitější. Tak počet smluv o nemovitostech klesl pod polovinu, počet zápůjček a úvěrů pod čtvrtinu, parcelace a podobná hromadná agenda téměř úplně odpadla. Tak převládají i ve vlastních listinách jen méně výnosné testamenty, dědické smlouvy, převody mezi příbuznými, jež předcházejí dědickou posloupanost a tím zase zmenšují agendu pozůstalostní, kvitanice, reversy a podobná prohlášení. Při tom však hrozivě vzrůstá počet legalisací cizích listin v důsledku konkurence jiných právníků (právních oddělení bank a jiných závodů), i pokoutníků, kteří klamným poukazováním na »vysoké« odměny notářů strhují na sebe značné procento naší agendy, a jejichž nekontrolovatelné výdělky unikají i zdanění. Co škody již tito pokoutníci natopili, a jsme proti nim stále bez ochrany!

K tomu přistupuje horentní číslo bezplatných soudních komisí, jež činí více než 40% všech našich soudních komisí. Počet tento jest však fakticky ještě mnohem vyšší, neboť mnoho prisouzených odměn zůstává zcela nedobytno. A nejsou to jen odměny, nýbrž i hotové výlohy (kolky, poštovné, výprava spisů atd.), jež musí notář při této službě státu sám ze svého zakládati, a má tak mnohdy při bezplatném výkonu i efektivní škodu. A v této situaci nám mají ještě býti sníženy tarify.

Je tedy bilance roku 1933 pro notářské kanceláře velmi smutná, a za vyličeného stavu věci si ani netroufám činiti do budoucna jakékoliv prognosy.

Jisto jest, že vůdce našeho stavu čeká těžká a odpovědná práce, aby stav náš z této krise vyvedli bez úhony a beze škod. K tomu ovšem musí býti každý příslušník na svém místě, vědom si těžkosti a zodpovědnosti doby, a tak vedení v tomto boji za lepší budoucnost podporovati.

Dr. F. J.